

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 72.

Upravništvo:

Prasernova ulica št. 4
Telefon št. 36.Račun kr. pošt. čel. urada
št. 11.842.

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane celoletno .. 240 K

mesečno .. 20 .

za tuzemstvo .. 600 .

Oglasi za vsak mm višine

stolpca (58 mm) . 1 K

mali oglasi do 30 mm

stolpca (58 mm) . 1 .

Ljubljana, 17. februarja.

Od jeseni naprej se nahajamo neprestano v znamenju mezdnih gibanj industrijskega in obrtniškega delavstva ter v boju za izboljšanje materialnega položaja državnih uslužbencev in zasebnih nameščencev.

Toda predno je bilo rešeno vprašanje povišanja plač, za katero ni bilo v proračunu in v dvanajstih nobenega kritja, so že razmere prehitale vse številke, ki so bile določene kot priboljšek. Med tem pa imamo še pet dolgih in kritičnih spomladanskih mesecev do nove žetve in nad pol leta do nove klavne sezone.

Moka in meso tvori izhodišče v mezdni zahtevah. Posledica podražnja teh živil pa je draga industrijska in obrtniška produkcija, ki nas dela nezmožne za konkurenco z inozemstvom.

Naša gospodarska politika se je vedno vodila z vidika proste trgovine v dobri nadi, da je treba izvoz pospeševati, ker je to najvažnejše sredstvo za izboljšanje naše valute. Razmere pa so se medtem na žalost zasukale drugače. Čim intenzivnejše smo izvažali, tem bolj je padala naša valuta.

Izvoz je lanske jesen napredoval od meseca do meseca. Po uradni statistiki je znašal v samem rekordnem mesecu novembru 309 milijonov dinarjev, torej skoro polovico celotnega izvoza v letu 1919. V avgustu je znašala vrednost izvoza 156 milijonov dinarjev, v septembru 201 in v oktobru 233 milijonov dinarjev.

In baš v teh mesecih je naša valuta najbolj padala; cene na inozemskih trgih so ostale skoro iste, izvozna carina pa se je v septembru še znižala. Toda niti naš kmet, živinorejec, niti naš trgovec nista imela od te ugodne izvozne situacije praktične koristi.

Naš trg so poplavlili inozemci, za živila posebno Italijani, ki so pri visoki ceni težko lina pokupili vse razpoložljivo blago. Dokler je bil dovoljen izvoz žive živine, so na vseh sejmih s pomočjo domačih mešetarjev kvarili cene. Z visokimi cenami so izločili domače nakupovalce in vse prvovrstno blago je šlo v Italijo.

Po prepovedi uvoza žive živine v Italijo, so se vrgli na meso in mesne izdelke. Lira je posekila medtem od 7 na 15 kron, cene mesa v Italiji pa so ostale 8 do 10 lir za prvovrstno meso. Posledica te napetosti je bila, da se je pri nas cena izvoznega blaga razvila od 30 na 60 kron in da se je razprodala vsa prvovrstna živina.

Italijani prihajajo po blago sami, menjujejo lire v krome, navijajo domačemu konzumentu ceno, pri tem pa največji delež dobička vtaknejo sami v žep. Izvozna carina za meso znaša 60 dinarjev za 100 kg ali 2 K 40 v na 1 kg. Ta znesek je pri današnjih cenah in zaslužku, ki ga napravljajo z izvozom inozemcem, minimalen, znaša približno 5 % tržne cene in ne nudi niti državi kakih znatnejših dohodkov, niti konzumentu zaščite. Izvoz po domačih tržnicah je že davno padel na minimum. Ako traja ta situacija še nadalje, obstoji nevarnost še večje druginje in napetosti. Slovenija je prišla vsled visokega tečaja lire popolnoma v območje kupne sile lire in je zato v mnogih živilih predmetih že celo presegla tržne cene Zagreba in Beograda.

Neodoljiv državni in gospodarski interes zahteva, da se onemogoči nadaljna razprodaja blaga v inozemstvo pod ceno, ker se vrši to tako na škodo konzumenta kot na škodo domačega producenta, dobiček pa imajo le inozemci.

Vlada naj to razprodajo omeji s tem, da dvigne v smislu pooblastila po členu 4. zakona o izvozu lanskega letno izvozne carine, ki že zdavnaj več ne odgovarja sedanji tržni in valutarni razmeram.

Ako hoče vlada zajeziti nov val druginje, ki preti poplavitvi zemljo, je njena dolžnost, da izvede brez odloga oziroma na razvoj tržne situacije potrebne gospodarsko - politične ukrepe.

STOJAN PROTIČ.

Beograd, 17. februarja. (Izv.) Ker je Stojan Protič obdržal svoj poslanski mandat, je bil kot državni svetnik vpokojen.

«BANCA DI SCONTO».

Rim, 17. februarja. (Izv.) Sodisce je dognalo prve avtentične podatke o pomolu «Banca di Sconto». Bilanca banke je izkazovala dne 1. januarja 1921. 4622 milijonov lir aktiv, pasiv pa 5916 milijonov lir; potentakem je imela banka deficit 1294 milijonov lir. Delniška glavica in rezervni fond v znesku 394 milijonov lir sta čisto porabljena.

Muslimani ostanejo v vladi

SKLEPI SARAJEVSKE KONFERENCE. — NOVA MUSLIMANSKA MINISTRA.

Beograd, 17. febr. (Izv.) Danes popoldne je posetil ministrskega predsednika Pašića tajnik jugoslovanske muslimanskega kluba Husein Halil in ga obvestil o resoluciji, sprejeti na konferenci jugoslovanske muslimanske organizacije 14. in 16. febr. v Sarajevu, s katero je klub sklenil, da ostane tudi še nadalje v vladi. Kot ministrskega kandidata je muslimanski klub postavil od grupe dosedanjega trgovskega ministra dr. Spaha poslance Osmana Vilovića, za grupo prejšnjega ministra dr. Karamehmedovića pa posl. Derviš Omeragića. Ministrski predsednik je vzel sporočilo g. Halila na znanje s pristavkom, da se mora zapri-

sega novih ministrov odgoditi do povratka kralja iz Bukarešte.

Beograd, 17. febr. (Izv.) Posl. Derviš Omeragić, bodoči minister narodnega zdravja je okrajni sodnik v Zepču, posl. Vilović, ki prevzame trgovinski portfelj je župan v Tuzli. Vilović je odločen pristati Korkutove grupi, ki zastopa idejo jugoslovanskega edinstva, medtem ko se nagiba Derviš Omeragić k stališču prejšnjega ministra Spaha, ki se približuje bolj avtonomistom. Danes je jugoslovanska struja v Muslimanskem klubu zelo ojačena. Na konferenci v Sarajevu so vsi muslimanski poslanci kar najodločnejše obsodili Radičev memorandum.

Radičevske hujskarije v Hercegovini

ZVEZA RADIČEVCEV S SLOVAŠKIMI SEPARATISTI.

Zagreb, 17. februarja. (Izv.) Današnja «Rje» objavlja dopis iz Mostarja, v katerem opisuje veleizdajniško agitacijsko delovanje podpredsednika Radičevske stranke, Predavca, v Mostarju in okolici. V peškem društvu «Hrvoy» je imel Predavac te dni stanek, na katerem je agitiral za amputacijo in za ustanovitev samostojne hrvatske države. Naglašal je, da Radičeva republika sicer ne reflektira na Bosno, ki jo prepušča Srbom, pač pa bi bilo dobro, da bi pridobili bosanski Hrvati zase muslimane, da bi se pri plebiscitu izrekla tudi Bosna za hrvatsko državo. V Dalmačiji da je 90

odstotkov prebivalstva na strani Hrvatskega bloka. Skrajno žaljivo se je izražal Predavac zlasti o kralju, ki ga je imenoval «poveljnika okupatorne srbske vojske na teritoriju Hrvatske». Radi Predavčevega agitacijskega potovanja po Hercegovini je uvedena sedaj urejskava.

V drugi brzobavki poroča «Rje» iz Prage, da se je vršil v Bratislavi stanek zastopnikov Hrvatskega bloka s slovaško ljudsko stranko, a rezultati posvetovanja še niso znani. Vsekakor pa dokazuje memorandum Hrvatskega bloka, da so blokaši iskali stikov tudi s češkimi separatisti.

Program kraljevega potovanja

Beograd, 17. februarja. (Izv.) Kakor že javljeno, odpotuje kralj Aleksander v nedeljo zvečer z velikim spremstvom v Bukarešto, kamor prispe v ponedeljek dopoldne. Svečana zaroka z romunsko princezo Mariolo bo v torek zvečer po gala - večerji, po kateri bo sledilo »prstovanje«. Kralj bo izročil svoji zaročenki krasen prstan s smaragdnom, ki ga je naročil princ Pavle v Parizu. Nato bo sledil veliki diplomatski sprejem, potem pa dvorni koncert, pri katerem bodo sodelovali prvi romunski umetniki. V sredo bo velika revija čet, zvečer pa slavnostna predstava v gledališču.

Iz ministrskega sveta

Beograd, 17. febr. (Izv.) Na današnji seji ministrskega sveta se je med drugim razpravljalo tudi o izdelanju načrta za zakon o podeljevanju našega državljanstva inozemcem. Zakonski načrt se bo čimprej predložil skupščini.

Ministrski svet je dalje razpravljao o uredbi glede uradniških premeščenj. Z uredbi se bo tudi določilo, da se sme uradništvo odslej premeščati samo v dveh terminih in sicer v prvi polovici aprila in v prvi polovici oktobra.

Končno je prišlo na razgovor še enkrat vprašanje predaje ostankov Koroškega ameriškega filzla. Bilo je sklenjeno, da se ta filzol podvrže najprej zopetni kemični preiskavi, potem pa proda po najugodnejši ceni.

SVEČANA NASTOPNA AVDIJENCA TUJIH DIPLOMATOV.

Beograd, 17. febr. (Izv.) Jutri dopoldne se bo vršil pri kralju sprejem vseh poslanih tujih držav, ki mu bodo predali kot novemu kralju svoje akreditivne. Diplomati bodo sprejeti po sledečem redu: češkoslovaški, angleški, belgijski, italijanski, francoski in španski poslanci. Sprejem se bo vršil brez posebnih ceremonij. Poslanike bo šef političnega oddelka notranjega ministristva spremljal in jim jih bo sprejel maršal dvora in jih peljal pred kralja. Poslanik Nemčije dosedaj še ni predal svojih akreditivnih pisem, zato bo sprejet od kralja šele po kraljevem povratku iz Bukarešte.

GRŠKI PRESTOLONASLEDNIK V BEOGRADU.

Beograd, 17. februarja. (Izv.) Danes je prisel v Beograd grški prestolonaslednik s svojo soprogo Jeleno. Na postaji ju je sprejel kraljev adjutant general Hadžić, na dvoru pa kralj Aleksander, ki ju je povabil tudi na obed. Na dvoru sta ostala grški prestolonaslednik in soproga do 1. ure popoldne, nakar sta po srčnem slovesu s kraljem nadaljevala svojo pot v Bukarešto.

Razprava proti vidovdanskim atentatorjem

Zaključni zagovori obtožencev.

Beograd, 17. februarja. (Izv.) Danes se je nadaljevala razprava proti vidovdanskim atentatorjem. Ko je zagovornik Triša Kacerović končal svoj govor, so dobili obtoženci zaključno besedo. Prvi je govoril atentator Spasoje Stejić, ki je izjavil, da vztraja pri svojih prejšnjih izpovedbah in se pridružuje izvajanjem zagovornikov. Enako tudi Csaky in Moises, ki se je čudil, zakaj je on pravzaprav pred sodiščem, ker ni v nobeni zvezi z atentatom.

Bivši komunistični poslanec Nikola Kovačević je zopet opisoval svoje delovanje v Rusiji in ulogo, ki jo je igral kot predsednik sindikalnega veča v Novem Sadu. Naglašal je, da je deloval samo v komunističnem duhu, in da ni bil iniciator vidovdanskega atentata.

Bivši poslanec Vlado Copić je dementiral, da bi bil kot pravoslavni Hrvat frankovec. Pripadal je skupini «mlade Hrvatske», ki je delovala za ujedinjenje. Nato je govoril o svojem delu v Rusiji in ko je bil beglonar na dobruški fronti, kjer je bil odstranjen, ker ni hotel prisesti srbskemu kralju Petru, ampak je hotel prisesti jugoslovanskemu kralju. Zanimal je vsako zvezo z atentatom. Razprava se bo nadaljevala jutri dopoldne.

Zeletničarske zadeve

Beograd, 17. febr. (Izv.) Deputacija tukanjske sekcije Udruženja narodnih železničarjev je danes posredovala pri ministru saobraćaja glede zahtev udruženja, ki se tičejo izpremembe železniškega pravilnika in izprememb pri dodatkih in kilometrijskih pristojbinah.

Minister saobraćaja je deputaciji obljubil svojo pomoč in obvestil tudi predsednika udruženja, da je vlada odobrila izvanredni kredit od 39 milijonov Din za letošnjo nabavo oblek za električne železniške uradnike in uslužbenca.

ALBANSKO Približevanje.

Beograd, 17. februarja. (Izv.) Albanski zunanji minister Noli je poslal našli vladni noto, v kateri jo prosi, naj prizna sedanjo tiransko vlado za legitimno in imenuje svojega polnomočnega ministra pri njej, s čimer bi bila priznana suverenost Albanije. Po brzobavki, v kateri je tiranska vlada čestitala našli vladni povodom kraljeve zaroke, je to sedaj drugi korak, s katerim se Albanija obrača na našo državo.

RAZOROŽITVENA KOMISIJA ZVEZE NARODOV.

Zeneva, 17. februarja. (Izv.) Mešana razorožitvena komisija Zveze narodov se sestane dne 20. februarja v Parizu. Bavila se bo z izvršitvijo sklepov zborovanja Zveze narodov od septembra in oktobra 1921, zlasti pa s primerljajočo preiskavo v letih 1913 in 1921.

Italijani zasedejo Reko

SUMLJIV MOLK ITALIJANSKEGA ČASOPISJA.

Rim, 17. februarja. (Izv.) Varnostno službo na Reki je prevzela italijanska brigada. Razvoj razmer na Reki povzroča zaradi morebitnih posledic vidno vznemirjenje.

Kakor poročajo listi, bodo zasedle italijanske čete Reko še tekom nočnejše noči. Listi se omejujejo na suho konstatcijo dejstva in poudarjajo le, da je prišlo do zasedbe na izrecno željo predsednika reške vladne Zanelle, nadaljnjih komentarjev pa — očitno na poziv vlade — ne objavljajo.

Trst, 17. februarja. (Izv.) Na Reki vlada mir pred nevihto. Danes se ni zgodilo nič posebnega. Glasilo vlade «Voce del Popolo» piše, da se je dogladno, da so nameravali fašisti spustiti vladno palačo v zrak in so v to svrhu skrili velike množine eksplozivnih snovi v poslopja okrog palače, kar so pa policijski organi še pravčasno zapazili.

Italijansko prebivalstvo komaj pričakuje, da prispejo v mesto napovedane italijanske čete, ker se nadeja, da bodo te preprečile nadaljne izgreda.

Bonomi se ne more držati

VSE STRANKE PROTI NJEMU.

Rim, 17. febr. (Izv.) Končno-veljavni odstop Bonomičevega ministristva se pričakuje ta teden. Vključ brezupnemu položaju podpirajo katoliki in reformni socialisti sedanji kabinet. Listi pišejo, da manjka Bonomiju odločne volje za novo orijentacijo in za to, da bi odstranil napadene člane svojega kabineta. Kakor se zdi, ne pride tudi preosnova kabineta več v poštev.

Včerajšnja in današnja debata, ki se je razvila v parlamentu o Bonomičevem eksperimentu, je pokazala da odklanjajo oživljeni kabinet razen omenjenih dveh strank prav vse ostale grupe. Predlog republikanaca Chiese, naj se o Bonomijevi izjavi sploh ne otvori debata, ampak

se vladni program a limine odkloni, je bil sicer odklonjen, zato pa so se vsi govorniki prekašali v ostri kritiki nezmožne Bonomičeve politike.

Posebno pozornost so vzbudila izvajanja posl. Colonne di Cesaro, ki je govoril v imenu demokratskega bloka in očital vladi neparlamentarno in protustavno postopanje. Izjavil je, da demokratska stranka ne bo glasovala za zaupnico.

Tudi klerikalni govornik Gronchi je skritiziral vlado in izjavil, da bo glasovala njegova stranka za zaupnico le, ker smatra vladno krizo v današnjih razmerah za škodljivo.

Ze danes je gotovo, da bo živelo novo Bonomičjevo ministristvo le še par dni.

Irska debata v angleškem parlamentu

ZNAČILNE CHURCHILLOVE IZJAVE.

London, 17. febr. (Izv.) Redkokdaj se je v spodnji zbornici držal tako važen govor, kakor oni, s katerim je Churchill danes popoldne otvoril debato o drugem čitanju irske pogodbe. Kakor znano, je Churchill oni član kabineta, ki ima največjo odgovornost za to pogodbo in čigar ministristvo je odgovorno za njeno izvršitev. Z vso vmojo je Churchill prišel debato, da doseže odobritev pogodbe. Vrgel je ves svoj glas kot politik na tehtnico, da zagovarja dobro voljo Collinsa. Obrazložil je v svojem govoru težkoče začasne irske vlade. Položaj za krono in za angleško vlado ni bil v zgodovini še nikoli enak sedanjemu. Pogodba z Irci se je sklenila, ne da bi bila znana angleškemu ali irskemu parlamentu in jo

je vendarle večina irskega naroda odobrila, čeprav je Anglija še ni bila ratificirala. Čeprav je Griffith odklonil svoj vstop v irsko vlado, vendarle podpira pogodbo in želi, da bi čimprej stopila v veljavo.

Churchill je v svojih nadaljnjih izjavah energično nastopil proti De Valeri in njegovim somišljenikom ter njihovim poizkusom, ogroziti irsko republiko. Ti ljudje so bili začetkom najbolj energični bojovníki za irsko neodvisnost, vlada pa meni, da so sedaj tako malo nevarni, da jih ni potrebno sodno zasledovati ali celo aretirati. Ako pa bo kateri od somišljenikov De Valere aretiran, bo brez drugega gotovo takoj zopet izpuščen na svobodo.

Beneš o genovski konferenci

Beneševa posvetovanja v Londonu.

London, 17. februarja. (Izv.) Češko-slovaški ministrski predsednik dr. Beneš in Lloyd George sta razpravljala o udeležbi češkoslovaške pri konferenci strokovnjakov, ki se bo vršila pred genovsko konferenco. Dr. Beneš je imel daljši razgovor tudi z lord Curzonom.

Dr. Beneš je izjavil uredniku «Daily Telegrapha»: Gospodarska ureditev ter mednarodna konferenca v Genovi sta načrt, ki se ne more več preklicati, ko je njegov pomen že razširjen po vsem svetu. Dosežen je preokret v zgodovini. V mednarodnih odnosih prihaja nov čas. Pomen konference za mirni razvoj Evrope se ne more utajiti. Nič se ne sme podvzeti, kar bi ogrozilo udejstitev izida, ki se pričakuje od konference. Zaradi tega je za vse člane potrebno, da pridejo na konferenco popolnoma pripravljeni. Na konferenci bosta Nemčija in Rusija glavni temi razprave. Nemčija je za sedaj važnejši in nujnejši predmet. Za vzdrževanje miru in za vzpostavitev blaginje morajo biti države Evrope zvezane po dogovorih, ki slonijo na mednarodni enakopravnosti. Z genovsko konferenco se sprejme Nemčija v skupnost mednarodnih odnosov.

ANGLEŠKO-FRANCOSKE DIFERENCE GLEDE ORIJENTA.

Pariz, 17. februarja. (Izv.) «Temps» piše glede vprašanj ki med Francijo in Anglijo še niso rešena, nastopno: Angleška vlada je opustila pogajanja glede obrambe pogodbe. Ravnotako ni Anglija nadaljevala izmenjave misli o orienitu. Sedaj krožijo različne vesti. Govori se o londonskem posojilu Orčiji za nadaljevanje vojne in o velikih dobavah vojnega gradiva za novo grško ofenzivo.

Afera praškega nemškega gledališča

Praga, 17. febr. (Izv.) Radikalno krilo čeških narodnih demokratov napada vrnitev praškega čežnega gledališča Nemcem tako ljuto, da je mogoče, da pride zaradi tega vprašanja do razkola v stranki. Senator prof. Mareš je izjavil na strankinem zborovanju, ki je bilo sklicano zaradi tega vprašanja, da delujeta osvoboditelja češkega naroda Masaryk in Beneš na to, da zopet uničita češko svobodo.

«Cas», ki stoji blizu zunanjemu ministristvu in predsedniku Masaryku, Marešu dana očitja, da je osebnost prizadet pri tej stvari. «Prof. Mareš» piše list, «je tipični govornik onih čeških skupin, ki menijo, da revolucija še ni končana, in ki obžaluje, da pri prevratu ni tekla kri».

Danes so bili v Pragi razdeljeni letaki, ki nastopajo proti vrnitvi gledališča in proti vladi.

PO RAZPUSTU MADŽARSKEGA PARLAMENTA.

Budimpešta, 17. februarja. (Izv.) Danes se je vršil ministrski svet, ki se je bavil s pripravami za volitve. Jutri bodo imenovani novi veliki župani. Ako ostane krščanska stranka v opoziciji, izstopijo trije ministri te stranke iz kabineta. Vladna stranka bo v vseh okrajih države postavila svoje kandidate. Vlada je trdno odločena, preprečiti vsak teroristični akt, pa naj pride od katerekoli strani.

Zanimivo je, da je bilo pri današnji maši po razpustitvi zbornice prisotnih le 10 poslancev. Ko je grof Appony zapuščal baziliko, so se čuli med občinstvom klici: «Živio kralj Karel!» Appony se je takoj odstranil, da prepreči vsako demonstracijo. Odšel je z grofom Pallavicinjem in princem Windischgrätzem k španskemu poslaniku, da se mu zahvali v imenu legitimistov za častni sprejem, ki ga je španjla priredila kraljici Ziti pri njenem potovanju.

2 morilci in zločinci proti Jugoslaviji

c. Split, 15. februarja.

Lansko leto se je posrečilo splitski žandarmeriji izslediti dobro organizirano lopovsko bando, ki je od prevrata sem vzemirjala splitsko okolico. Voditelja te lopovske družbe, nekoga Marjana Žujica, pa niso dobili, ker se mu je posrečilo pobegeti v Italijo. Naše oblasti so neprestano zahtevale od italijanske vlade, da naj jim izroči zločince, ki se mora zagovarjati radi večih umorov, ropov in drugih deliktov. Toda vse zastoj; italijanska vlada Žujica ni hotela izročiti. Še danes živi Marjan Žujic v Trstu, kjer je vodja dalmatinskih fašistov; on je tudi organiziral lansko leto oni barbarski napad na Ivo Grisogona.

Tako se je morala vršiti v Splitu proti razbojnikom obravnava brez glavnega obtoženca, a potek obravnave je jasno povedal, zakaj Italijani niso izročili Marjana Žujica. Še več, obravnava je razkrila, kako nelepologo so igralo od prevrata sem italijanske bojne ladje v naših pristaniščih, kako ulogo igrajo še danes. Razkritja na ti obravnavi so tako velopomembna, da se bodo gotovo obravnavala še na merodajnih mestih, ker ima sedaj naša vlada v rokah nepoporne dokaze, s kakimi sredstvi deluje Italija proti naši državi.

Splitški proces se je razvil iz navadnega zločinskega procesa v velik političen proces, a ko je bila izrečena nad zločinci obsodba, so občutili vsi, da je obsojena tudi Italija!

Prva politična senzacija je bila izpoved kmeta Tadije Bojica, ki je kot priča povedal, da ga je obtoženi in pobegli Žujic v poletju leta 1919. nagovarjal, naj stopi v njegovo bando, kjer je že 172 mož, ki delajo za hrvatskega kralja in pripravljajo vse potrebno, da poženjo Srbe iz Dalmacije. Že takrat je izjavil Žujic, da dobiva navodila in velike vsote denarja z italijanske bojne ladje «Puglia», ki je bila takrat štacijonirana v splitski luki.

Soobtožence Nikola Radić je povedal, da ga je Žujic pošiljal večkrat v Split k neki Anki de Marchi, ki je pa pozneje pobežela iz Splita — gotovo tudi v Italijo. Ta žena je dajala Žujicu velike vsote denarja in to samo v italijanski valuti. Ta denar je Žujic »krbno spravljal in vedno pravil, da ga bodo rabili v pravem trenutku.

Kmetje iz splitske okolice so na obravnavi pripovedovali, da je Žujic še z nekaterimi svojimi prijatelji večkrat dajal italijanski denar kmetom, katerim je pravil, da ga dobe kolikor le bočeje z italijanske bojne ladje, ako bi sodelovali v buni, da preženejo te »srbske opančarje« iz Dalmacije, ki bo prišla zopet pod hrvatskega kralja, ako bi pa to ne bilo mogoče, pa pod Italijo, saj so Italijani »iste vere kot mi Dalmatinci!»

Potek obravnave, izpoved prič, priznanja obtožencev, vse to je podalo jasno sliko, da je Italija od prevrata sem trošila ogromne vsote, da bi izkvala nemire v Dalmaciji in da je hujskala proti Srbom, katere treba pregnati iz Dalmacije. Povsem jasno je razkrila obravnava ulogo italijanskih štacijskih ladij. Od tu so prihajala navodila, denar, tu so se skrivali zločinci, ko jim je postalo prevroče.

Naša vlada ima sedaj dovolj materiala, da pred zaveznički dokazuje »pravičnost« bivanja italijanskih ladij v naših lukah.

Slab začetek veliko-poteznosti ljubljanske mestne koalicije

Socialdemokratje, še bolj pa narodni socialisti ob vsaki priliki taje, da bi bili s klerikalci v bratski zvezi. Klerikalni občinski svetniki pa porabi vsak trenutek, da javno potrdijo Ljubljancem, da so oni faktični gospodarji na magistratu in nihče drugi. Tako je tudi v zadnji seji občinskega sveta dr. Stanovnik (SLS) priznal obstoj zveze med klerikalci, socialdemokrati in narodnimi socialisti ter v njenem imenu napovedal, da so novi davki in novi mestni dolgovi »bela začetek našega socialnega dela«.

Ni pa koalicija začetka svojega velikopoteznega programa še dobro napovedala, že je doživela največjo parlamentarno blamažo, ki jo more v občinskem svetu sploh doseči. Samozavestni predlog slavne koalicije je zaradi tega, ker zanj niso hoteli glasovati demokratje in ker so bili pred glasovanjem iz dvorane, propadel. Ako bi se kaj takega zgodilo v parlamentu, bi bila že kriza vlade, ker bi vsak predsednik vlade smatral tako blamažo za vzrok in povod demisijske. Mestna koalicija in njen župan parlamentarnih običajev seveda ne razumeta in zato ni čudno, da sta blamaža tako lepo kvitirala, kakor bi jo kvitiral sam patron koalicije, stolni kanonik Janez Zegza.

To je pa v velikomestnih parlamentarnih razmerah ljubljanskega občinskega sveta končno čisto stranska stvar. Veliko bolj važno je dejstvo, da je koalirana večina dosegla v obč. svetu zato tak neuspeh, kjer je bil njen predlog, s katerim je hotela najeti 12 milijonov poosojila za zidanje mestne hiše na Vodnikovem trgu stvarno popolnoma nezdržan, ter očitek, da bi se z njim mestne finance naravnost na zapravljiv način

angažirale, opravičen. Zidati danes za uradne prostore elektrarne in mestnega fizikata novo palačo, pravi se mestni denar metati skozi okno. Če so kateri uradni prostori mestnega magistrata dostojni in lepi, so to baš omenjeni. Z novo palačo bi se tudi stanovanjska mizerija čisto nič ne zmanjšala, ker bi se z novo palačo ne pridobilo niti eno stanovanje. K večjem bi se izpraznil »Mestni dom«, da bi tamkaj socialistična večina okupirala dosedanje uradne prostore fizikata in elektrarne za svoje strankarske namene. In zato, da se bo klerikalce šopiril še po Mestnem domu, naj ljubljanski davkoplačevalci in konsument žrtvuje 12 milijonov? Ne rečemo, da se taka mestna zgradba kdaj ne bi gradila. Priti pa mora normalne, ali vsaj bolj normalne razmere, ko niti zgradba neobhodno potrebnih uradnih palač ne bo več luksus.

Začetek velikopoteznosti koalicije je bil torej zelo slab. Če bo koalicija svoje delo po tako začrtani poti nadaljevala, bo Ljubljana kmalu izpregledala, da se je pod vrhovnim vodstvom klerikalcev postal ljubljanskega občinskega gospodarstva brezvestna družba lahkomišelnih zapravljivcev.

Iz občinskega sveta postojnskega

Na zadnji seji občinskega sveta v Postojni je bila na dnevnem redu zahteva civilnega komisarijata, da se morajo napraviti novi krajevni napisi v vseh krajih, in sicer na prvem mestu v italijanskem jeziku! Civilni komisarijat trdi, da so se začeli krajevni napisi obnavljati ter napravljati tudi v nemškem jeziku. Kaj takega ni nikomur znano in je tudi popolnoma neverjetno, da bi pri obnovi napisov kdo rabil nemščino. Ker je ukaz civilnega komisarijata smatrali kot izdan od nekompetentne oblasti, se je reševanje tega dopisa odložilo in naročilo pravnemu odseku, da zadevo prouči in svojedobno poroča o njej občinskemu svetu.

Splošno pozornost je vzbudilo, da se je civilni komisar udeležil doslej vseh sej tor debatiral v italijanskem jeziku o raznih zadevah, česar doslej nismo bili vajeni. To je bilo naravnost vplivanje na glasovanje, česar občinski svet ne bo smel dalje trpeti.

Politične beležke

+ Intrige bivšega ministra poljoprivrede proti sedanjemu ministru poljoprivrede. Iz Beograda poročajo: Povodom neke interpelacije je pred kratkim minister za poljedelstvo in vode Pucelj izvršil revizijo v gospodarskem društvu v Beogradu. S tem postopanjem ministra Pucelja pa niso bili zadovoljni članj upravnega odbora, ki so podali očitavo in zahtevali od glavne skupščine, ki se je vršila dne 15. februarja, da se tudi ta izreče o tej zadevi. Med članj upravnega odbora se nahaja tudi pet načelnikov poljedelskega ministrstva, na katerih predlog se je v odboru sklenilo, naj se glavni skupščini predloži resolucija, s katero se obsoja postopanje ministra za poljedelstvo in vode. Glavna skupščina je ta predlog sicer odbila, ker Gospodarsko društvo prejema od države veliko podporo, 5 milijonov dinarjev, in je torej minister Pucelj povsem opravičen vršiti nadzorstvo nad društveno upravo, sklenila pa je, da se v bodoče zavaruje pred kontrolo ministrstva za poljedelstvo in vode. Minister Pucelj stoji na stališču, da je vršil kontrolo po zakonu, in bo zahteval od omenjenih pet načelnikov, ki so na nezakonit način hoteli obsojiti postopanje svojega ministra, da izvajajo konsekvence. Kakor se zatrjuje, je celo avtor pripravil bivši minister poljoprivrede Velizar Janković, ki je silno hud na ministra Pucelja, ker je le - ta preveč strogo preiskoval njegovo nekdanje ministrsko gospodarstvo. Predsednik Gospodarskega društva je Jankovićev tast Nikola Jević.

+ Glasilo strank ali glasilo neodgovornih ljudi. Gospod Pesek teoretizira v »Jugoslaviji« o pomenu neodvisnih glasil, ki so v rokah ene same osebe. V istem listu odklanja odgovornost za principijelno stališče svojega lista glede blokaškega memoranda, češ da on dotičnega članka ni niti pisal, niti bral predno je šel v tisk. Zdi se torej, da odgovarjajo za vsebino »Jugoslavije« linotipi in rotacija »Zvezne tiskarne«. S to konstatacijo bi bila pravzaprav naša polemika z uvodnikom »Jugoslavije« končana. Vendar naj spregovorimo še besedo o osebnih in izvenstrankarskih glasilih. Ako stojijo za takimi listi moralno visokostojne ali politično ali kulturno prominentne osebe, je stvar v redu in brez vsega priznavamo, da bi tudi pri nas mogel tak list vršiti zaslužno delo. »Čas« je imel svojedobno Masaryka, »Narodni Politika« profesorja Bráfa in, če hočete, dunajskega »Neue freie Presse« svojega Benedikta. Ali zahteva gosp. Pesek, da ga primerjamo s temi možmi? No, torej. S tako zahtevo noče gosp. Pesek nikogar izvivati. On le pripoveduje svojim bralcem, da je njegov list nestrankarski in neodvisen. Tudi o potrebi takih listov se da govoriti. »Berliner Tageblatt«, »Vossische Zeitung« so nestrankarski listi. Toda vsakdo vé, da so reprezentanti gotovih velikih zo-

spodarskih skupin in zato pri čitanju nikdo ne pride v opasne zmotne. Za drugim novinami stojijo zopet politične, večših ne organizirane skupline. Tako n. pr. za današnjim praškim »Casom«. Odkar se je NSS otrešla g. Peska, se o »Jugoslaviji« tudi to ne more več trdit. Kaj torej preostaja? »Jugoslavija« kot organ privatnika, ki niti moralno, niti kulturno, niti politično ni kvalificiran dajati javnosti kakršnekoli nasvete. List, ki ima le eno tendenco: napadati vse vprek — izvzemši klerikalce, novine, za katere nikdo noče biti odgovoren, se torej ne morejo dosledno zavedati svojih moralčnih dolžnosti. In tak list zabre- de z največjo lahkoto v smer, ki smo jo zadnjič z ostro besedo označili.

+ Kdo laže? Zagrebška glasila Hrvatskega bloka hočejo utajiti memorandum, samo predsedstvo bloka je izdalo komunike, v katerem ne pove nič jasnega. Do danes je spregovorilo edino odkritosrečno besedo o vprašanju memoranda glasilo bosanskih blokašev »Sarajevska Sloga«, ki piše v številki od 11. februarja: »Da, to je apel hrvatskega naroda, namenjen vsemu civiliziranemu svetu. Pribito je tudi, da je ta apel podpisalo 63 pravih zastopnikov, hrvatskega naroda, katerega predstavljajo Hrvatski blok. Zato se smatraj ta memorandum kot glas hrvatskega naroda, v katerega imenu so izpregovorili njegovi pravi zastopniki. V Beogradu vlada veliko razburjenje! Govore in ugibljenje vse mogoče o memorandumu, a naj vedo: memorandum je napisan in odposlan!« — Sarajevski blokaški organ torej priznava obstoj memoranda in trdi smelo, da je že odposlan na svojo adresu, a v Zagrebu se sramujejo svojega dela, ga taje ter prikrikuje.

+ Bolgari pozdravljajo — Sušnika. Beogradska »Epoha« poroča iz Sofije, da je v tamošnjih političnih krogih zavladovalo veliko veselje, ko se je zvedelo za vesti o zahtevi avtonomije za Macedonijo. »Mir« je izdal celo posebno izdajo, v kateri javlja, da je največja parlamentarna stranka »Jugoslovenski blok« predložila zahtevo po avtonomiji Macedonije, ki bo skoro gotovo tudi sprejeta. — Drugi dan so listi objavljali pod velikanskimi naslovi izveščke iz Sušnikovega govora, proslavljali ga kot največjega prijatelja Bolgarov, ki je popolnoma razumel opravilene bolgarske zahteve. Tudi dr. Korošec, kot šefa skupine, iz katere je izšel Sušnikov predlog, pozdravlja bolgarski list kot največjega jugoslovanskega državnika, ki upošteva in razume bolgarsko narodno bolj

+ Radičev v Črni gori. »Politika« poroča iz Cetinja: Vsi pristaši starega Nikitovega režima v Črni gori se zbirajo sedaj pod vodstvom znanega agitatorja »črnogorske vlade« v Rimu dr. Sekule Drljevića. Ta se je nedavno mudil v Zagrebu in konferiral z Radićem, ki mu je dal navodila, po katerih naj širi separatistično propagando v Črni gori. Radić je dal baže črnogorskim separatistom na razpolago toliko denarja, da so si kupili v Nikšiću tiskarno, kjer bodo tiskali svoje glasilo. V ti družbi se nahaja tudi bivši general Vešović, ki je bil nedavno obtožen radi veleizdajstva, toda radi pomanjkanja dokazov oproščen.

+ Pred beograjsko predkonferenco. »Pravda« poroča, da se bo morala beograjska predkonferenca zastopnikov Male antante radi zakasnitve, ki je nastala vsled Beneševoga podaljšanega potovanja in vsled odsotnosti jugoslovanskih državnikov, ki potujejo s kraljem v Bukarešto, za nekaj dni odložiti, a nikakor ne dalje nego do 25. t. m. Kot poroča isti list, so doslej objubilili vsi predsedniki vlad držav Male antante svojo osebno udeležbo na beograjski predkonferenci.

+ Razmejitev med Jugoslavijo in Madžarsko. Po poročilih osjeških listov prispje te dni v Osijek mednarodna razmejitvena komisija, da določi definitivno mejo med Jugoslavijo in Madžarsko. Našo državo bosta zastopala v komisiji polkovnik Čolak — Antić in dr. Ladislav Polić iz Zagreba.

+ Naše poslanstvo v Tirani. Iz Beograda se poroča, da je ministrstvo za zunanje zadeve že pripravilo vse potrebno za ustanovitev jugoslovanskega poslanstva pri albanski vladi v Tirani.

+ Diplomatičen incident v Budimpešti. Naš poslanik v Budimpešti Milojević bi imel biti dne 6. februarja sprejet od guvernerja Horthyja v nastopni avdienci, da mu izroči svoja akreditivna pisma. Madžarska vlada je posl. Milojevića o tem obvestila baš pol ure pred avdienco, ko ga je že čakal dvorski častnik. Poslanik Milojević je zato odklonil avdienco ter o tem obvestil vlado. Incident je tem ostrejši, ker madžarska vlada ni hotela priznati našega vojnega atašee Badija, češ da ji ni akreditiran, akoravno imamo po trianonski mirovni pogodbi pravico, da imenujemo v Budimpešti vojaškega zastopnika brez vprašanja na madžarsko vlado.

+ Italijanske pobožne želje. »Era Nuova« poroča, da so potniki, ki so došli iz Splita v Pulj, povedali, da je dne 14. t. m. došlo med Hrvat in Srbi v Splitu do težkih incidentov, tekom katerih je hrvatski policijski načelnik mesta Splita padel kot žrtev srbske podivjanosti.

Po svetu

— Italija in Grška. Grški zunanji minister Baltazzi, ki se mudi te dni v Rimu, je dovolil dopisniku lista »Paese« razgovor o turško-italijanskih odnosih. Baltazzi je izjavil svoje obžalovanje nad dejstvom, da je časopisje pisalo o nesporazumljenjih in rivaliteti med obema državama, čeprav vlada med njima popoln sporazum. Glede vprašanja Male Azije je izjavil Baltazzi, da po njegovem pričanju ne išče Italija tamkaj ničesar drugega kakor samo mirne gospodarske ekspanzije, česar pa Grška ne bo ovirala, ker ne more konkurirati z Italijo. Zatrnil je k sklepu, da bo redno delal za to, da se med obema državama vzdrže prirčni odnosaj.

— Sovjetska vlada se trudi, da bi došla od vseh federativnih sovjetskih republik pooblastilo, da jih sme zastopati na genovski konferenci. Na ta način si namerava povečati svoj udel in pokazati, da sega njen vpliv tudi daleč preko mej sovjetske Rusije.

— Na vserskem novinarskem kongresu, ki se je vršil te dni v Moskvi, je govoril tudi sovjetski komisar Lunarski, ki je naglašal, da je glavna naloga sovjetskega tiska, ščititi interese delavstva pred napadi buržuaznih tendenc v izvajanju nove ekonomske politike.

— Iznenadenja ljudskega štetja na Poljskem. Poljsko časopisje poroča, da je popis prebivalstva v bivših pruskih pokrajinah današnje Poljske dokazal nepravilnost nemškega štetja iz leta 1920. Letos so našli v poznanski pokrajini en milijon 619.000 ali 83 odstotkov Poljakov in 351.000 ali 17,17 odstotkov Nemcev. V Pomeranskem so letos našli 743.000 Poljakov (79 odstotkov) in 196.000 Nemcev (21 odstotkov). Poljsko časopisje beleži te številke z velikim zadovoljstvom.

— Žena carja Aleksandra II. umrla. Dne 15. t. m. je umrla v Nizzi v 76. letu svoje starosti knežinja Dolgoruskij-Jurjevskaja, morganatična žena ruskega carja Aleksandra II.

— Nemška propaganda v Rusiji. »Izvestija« poročajo, da se je pred kratkim vršila v Moskvi pripravljalna skupščina nemško-ruske lige, katere namen je, uvesti med Nemčijo in Rusijo čim ožje zveze na znanstvenem, gospodarskem in industrijskem področju.

— Angora in Genova. Mustafa Kemal paša je poslal evropskim veleposlaničim, v kateri izjavlja, da turška angorska vlada ne bo priznala nobenega sklepa genovske konference, ako na njej ne bo zastopana tudi turška delegacija.

— Komunisti v Tunisu. Pariško časopisje poroča, da se v Tunisu opaža močan komunistični pokret, ki je v zvezi z domačo stranko nacionalistov. Pokret komunistov je socialen in političen, a pokret nacionalistov izrazito protifrancoski. Obolj pa se zajedno bore proti francoski upravi. Ker je francoska vlada vse njihovo časopisje zatrla, se poslužujejo za agitacijo brošur in proglasov. Več voditeljev je bilo že aretiranih.

Prosveta

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE.

DRAMA.

Sobota, 18. febr., »Svet«. — B. Nedelja, 19. febr., popoldne »Vražja žena«. — Izven. — Zvečer »Hamlet«. — Izven.

Ponedeljek, 20. febr., »Svet«. — D. Torek, 21. febr., zaprto.

OPERA.

Sobota, 18. febr., »Butterfly«. — E. Nedelja, 20. febr., »Il Trovatore«. — Izv. Ponedeljek, 20. febr., zaprto.

Torek, 21. febr., »Butterfly«. — A. MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Sobota, 18. febr.: »Pitčar«. B. Nedelja, 19. febr.: Ob pol 15. »Dedič velikega časa«, ljudska predstava; ob pol 20. Mam'zelle Nitouche«.

Torek, 21. febr.: »Raskolnikov«. A. Proslava Dostojevskega.

Sreda, 22. febr.: »Dedič velikega časa« C. Četrtek, 23. febr.: »Parizanka«. B.

Sobota, 25. febr.: »Sovražnik ljudstva«. A. Nedelja, 26. febr.: Ob pol 15. »Kjer ljubezen tam bog«, »Volkašin«, ljudska predstava; ob pol 20. »Pitčar«. Izven.

... Vprašanje obstoja oblastnih gledališč. Povodom vesti o ukinitju podpor oblastnim gledališčem je izdal upravni odbor »Udruženja Glumaca« spomenico, v kateri se zavzema za nadaljni obstoj oblastnih gledališč, ki imajo v bistvu veliko večji nacionalni in državnozgojni nego kulturni pomen. Z ukinitjem podpor bi bila ogrožena ravno obsejna gledališča, v prvi vrsti mariborsko, osiješko in novosadsko. Nacionalni pomen narodnih gledališč v teh mestih je neprecenljive važnosti; vzgojna naloga teh gledališč za najširše mase je tako velika, da bi bilo naravnost nedopustno, ako bi morala prenehati, ker je gotovo, da bi se namesto naše narodne umetnosti vselila v ta obsejna mesta lahko tuja šantanska zabava. — Enako je s skopljanskim gledališčem, katerega obstoj zagovarjajo vsi prebivalci brez razlike ver in narodnosti! — V nevarnosti sta tudi komaj ustanovljeni gledišči sarajevsko in splitsko, ki sta začeli tako lepo prosperirati že v svojem začetku, da obetata postati kulturna zavoda prvega reda. — Udruženje Glumaca se obrača na vso jugoslovansko javnost in jo prosi, da podpira teženje Udruženja, da se prepreči ukinitje teh tako pomembnih nacionalnih in kulturnih zavodov.

Ljubsko vseučilišče v Celju. Dne 20. t. m. nadaljuje profesor Josip Kožuh svoje predavanje o letoštetju in koledarju.

Ruska opera v Novem Sadu. Iz Novoga Sada poročajo: V torek je dospela semkaj celokupna vojaška muzika generala Wrangla pod vodstvom znanega ruskega skladatelja in dirigenta Bodoja. Ta vojaška muzika ima svojo opero in bo vprizorila že prihodnji teden v Novem Sadu v gledališču najnovejše delo svojega dirigenta, opero »Vojna«, ki jo je Bodoj začel pisati za časa operacij na Krimu, in katero je uprizoril prvič z velikim uspehom v Carigradu. Skladatelj Bodoj namerava s svojim orkestrom, ki šteje 180 članov, in s svojo opero prirediti turnejo po vsi Jugoslaviji.

Iz statistike novosadskega gledališča. Novosadsko gledališče ima 33 članov drame, 13 opernih in operetnih solistov, 24 članov opernega in operetnega zbora in dve članici baleta. Od začetka letošnje sezone (3. septembra) do konca januarja je priredilo gledališče 180 predstav. Od teh je bilo 16 premijer (11 dramskih in 5 opernih).

VI. Komorni koncert priredi v soboto v Beogradu kvartet Zorko-Slatin: koncert je posvečen češki komorni glashi; na vzporedju so: Fibich, Dvořak in Novak. Kot solistinja nastopi na koncertu absolventinja pariškega konservatorija, Stamatovičeva.

»Pour avoir Adreanes«, komedija Louise Verneulle se uprizori kot premiera v zagrebškem gledališču v petek pod naslovom »Bezobraznik«. Problem »on, on, on« je v tej komediji rešen posebno originalno. Komedija je imela na francoskih odrih največji uspeh in velja kot najboljša moderna francoska komedija.

Češki kvartet v Londonu. Pretekli teden je imel češki kvartet (Sevčikovi) v Londonu dva koncerta pred razprodano dvorano. Kvartet je bil živahno akklamiran. Koncertu sta prisostvovala tudi državni podtajnik A. Creve in angleški poslanik v Pragi, sir Clerk, ki se nahaja že nekaj časa v Londonu.

Kulturno zblizanje Čehov z Avstrijo. Dunajska »Staatsopera« je pričela upoznavati Dunajčane s češko glasbo. Po Janáčkovu »Pastorku« so dali te dni v »Staatsoperi« tudi »Prodano nevesto« v novi inscenaciji. Predstava je bila skoro polnužena. Prisostvoval ji je tudi češkoslov. poslanik na Dunaju, dr. Krofta.

Ruska revija v Pragi. Te dni je začela izhajati v Pragi odlična ruska revija »Ruskaja Misl«. Ob tej priliki je dr. Kramaj v »Narodnih Listih« opozoril na veliko važnost takih pojavov, ker si Nemci prizadevajo, da za vsako ceno osredotočijo okrog Berlina vse kulturno delo ruskih emigrantov. Na ta način si hočejo pridobiti odločilen vpliv na bodočo novo Rusijo.

Rusko gledališče v Geri je pred par dnevi prvič uprizorilo dramo »Žrtve« izpod peresa indijskega pesnika Rabindranata Tagore. Pravijo, da je »Žrtve«, to najnovejše Tragorevo delo, še najbolj podobno drami, izmed vsega, kar se je doslej izvajalo v evropskih gledališčih njegovega.

Straussova »Saloma« v Newyoriku. Vkljub raznim zaprekam, češ, da je »Saloma« nemoralna opera, se je v Newyoriku pred nekaj dnevi vendarle uprizorila ta Straussova opera in je prinesla čistega dobička 22 tisoč dolarjev v korist — obnovi porušenih francoskih krajev.

»Reigen« v Parizu. Novo pariško gledališče, katero je ustanovilo »Društvo francoskih dramatikov«, je te dni uprizorilo Schnitzlerjev glasoviti »Reigen« pod naslovom »La Ronde«. Igra je žela pri občinstvu in kritiki viharje priznanja.

Soloklej ali Solon? V Lateranskem muzeju v Rimu hranijo marmornat kip, o katerem so doslej mislili, da predstavlja grškega dramatika Sofokla. Te dni pa je dokazal vseučilišni profesor Teodor Reinach v neki pariški reviji, da je kip natančno tisti, ki je bil postavljen leta 390. pred Kristom — Solonu, na glavnem trgu mesta Satamina na enakoimenskem otoku. Kip je izklesal Praksitelov oče Kelizodot. Slika tega kipa je splošno znana iz gimnazijskih učnih knjig.

Sport

NEDELJSKE ZIMSKOSPORNE TEKME.

Legitimacije za polovično vožnjo na Bled in v Bohinj morejo dvigniti udeleženci tekem tudi v pisarni Sportne Zveze v Ljubljani, Narodni dom, do sobote ob 16. Ostali jih dobe pri sportnih komisijah na Bledu, oziroma v Bohinju. Vsakdo kupi polno karto, ter se z isto karto vrne nazaj.

Tekme v skokih nudijo prav poseben užitek tudi za gledalce. Bohinjska skakalnica leži nasproti prekrasni Triglavski panorami ter je zgrajena na naravni terasi, kjer je mogoče občinstvu prisostvovati tekam. Tekme napravijo na gledalca veličasten vtis; kdor jih vidi, jih ne pozabi nikoli. Zletniki morejo oditi z jutranjim vlakom (ob pol sedmih) ter pridejo pravočasno h sankam in skakalni tekmi, popoldne ob petih pa se že lahko vrnejo.

H sankalni tekmi je prijavljeno številno tekmovalcev. Sankalščje se je vsled ugodnega vremena v zadnjih dneh primerno uredilo ter bo omogočilo tekmovalcem doseganje rekordov. Ker se vrši istočasno tudi smučska tekma v skokih in ker se vrše obe tekni za prvenstvo Jugoslavije, bo tudi Bohinjski tekmovalcem in občinstvu obilo užitka.

* **Potovanje kralja Aleksandra v Črno goro.** Kralj Aleksander je pred par dnevi na dvornem dnevju odjubil črnogorskega poslanca Radovića, da pride o priliki prevoza zemskih ostankov velikega črnogorskega pesnika Njeguša na Lončen v Cetinje.

* **Zadušnica za kralja Petra na Dunaju.** Z Dunaja nam poročajo: V tujkajšnji pravoslavni cerkvi v Seitzgasse je bil danes, v petek, svečani rekvjem za blagopokojnega kralja Petra I. Osvoboditelja.

* **Dalmatinski omladinci pri kralju.** Iz Beograda poročajo: V sredo je sprejel kralj Aleksander v posebni avdienci delegate Jugoslovanske nacionalne omladine iz Dalmacije: dr. Ivo Magorovića, Marka Nania in Pavla Fabrisa. Kralj se je razgovarjal z omladinskimi odposlanci skoro celo uro in se detaljno informiral o razmerah v Dalmaciji. Delegati so pozdravili kralja v imenu celokupne organizirane nacionalistične omladine in ga naprosili, da v najkrajšem času obišče Dalmacijo. Kralj je obljubil, da gotovo to spomlad obišče Dalmacijo. V svojem razgovoru je kralj z velikim zadovoljstvom poudarjal državno in narodno zavest Dalmacije. — Delegati so sprejeli tudi predsednik vlade Pašić, minister za zunanje zadeve Ninčić in minister za notranje zadeve Marinković. Dalje je obiskala delegacija vse voditelje naprednih političnih strank.

* **Ruska pomožna akcija.** V četrtak se je vršila v Beogradu seja komiteja za gladujoče v Rusiji. Seji so prisostvovali predstavniki Rdečega križa. Kola jugoslovanskih sester, društva knjižnice Ljubice in vseh drugih ženskih društev, združenja za zaščito dece in odbora za gladujoče dece v Rusiji. Sklenjeno je bilo, da bo imel vladika Dositej konec tedna javno predavanje o gladujočih v Rusiji. Dositej bo priredil tudi po drugih mestih Jugoslavije taka predavanja.

* **Skupščina sodnikov iz cele Jugoslavije v Beogradu.** Kakor smo že poročali, se je vršila dne 15. t. m. v Beogradu velika skupščina sodnikov iz cele naše države, ki je razpravljala o težavnem položaju sodniškega stanu. Na zborovanju je bila sprejeta resolucija, v kateri se zahteva, da se doklada v znesku 600 D izplača kakor do sedaj, neodvisno od ostalih doklad, in sicer od 1. januarja za vse pokrajine. Plače sodnikov naj se izenačijo in prenesejo čim prej na dinarsko vrednost. Zakon o sodniškem rodu naj se z izpremenbami, predlaganimi od sodniških združenj, v kratkem predloži skupščini. Resolucija je bila izročena ministrskemu predsedniku, predsedniku skupščine in ministru pravde.

* **Smrtina kosa.** V Ljubljani sta umrla g. Ivan Berglez in Cilica Zorc. V Ameriki je umrl v starosti 89 let znani slovenski misijonar Josip Buh, doma iz Luč na Štajerskem. Deloval je dolga leta kot misijonar med Ižiranci. V Celju je umrl dne 17. febr. zasebnik g. Emil Peunik. Blag jim spomin!

* **Porotne obravnave v Ljubljani.** Kakor smo že poročali, se prične dne 27. febr. pri delnem sodišču v Ljubljani prvo letošnje porotno zasedanje. Prva obravnava se vrši proti gostilničarju Antonu Jalenu zaradi hudoledstva umora. Dne 28. februarja se bodo zagovarjali Jože Omerza zaradi tatvine, Franc Gregorič in Ivan Pucelj zaradi ropar; dne 1. marca Alojzij Avbelj, Robert Benčina in Franc Urbas — vsi zaradi tatvine; dne 2. marca Vid in Pavel Čepin zaradi goljufije; dne 3. marca se bo obravnavalo o raznih tiskovnih pravih; dne 4. marca se bodo zagovarjali Tomaž Rehar in tovariši zaradi tatvine, ter Františka Škodlar zaradi detomora; dne 6. marca Ciril Kemperle zaradi ponebeve; dne 7. marca Ivan Mlakar zaradi poizkušenega ropar. Nekatere razprave se določijo pozneje.

* **Nova trgovina v Ljubljani.** Mestni občinski svet je trgovske lokale v mestni hiši v Lingerjevi ulici, kjer se je dosedaj nahajala filijalka trdnice Lenassi & Gerkman, dal v najem g. F. Strojanskju, ki bo otvoril tam manufakturno trgovino. Njegov tih družnik je bivši ljubljanski trgovec Drogenig, lastnik firme R. Miklauc.

* **Boj proti draginji!** Prejeli smo: Vee ljubljanske stanovske in strokovne organizacije sklicujejo javen protestni shod proti nevdružni dragini dne 19. febr. 1927 ob pol 10. uri dopoldne v veliki dvorani hotela «Union». — Dnevni red: Neznosna draginja in stalnišče vlade v boju proti draginji ter bedno stanje javnih nameštencev in delavcev. Dolžnost vseh duševnih in ročnih delavcev je, da se tega shoda polnoštevilno udeleže ter s tem pokažejo solidarnost v boju proti draginji. — Koalicijski odbor.

* **Prvo letošnje porotno zasedanje v Celju** prične dne 6. marca. Med drugim je na vrsti tudi razprava proti morilecem orožnika Maurerja pri Brežicah.

* **70letnica svojega rojstva** je praznoval včeraj g. Peter Wudler, zaslužni nadučitelj v Ljubnem v Savinjski dolini. Še na mnoga letal

* **Zlate novčance v spomin na kralja Petra.** Kakor se poroča iz Beograda, je ministrski svet na eni svojih zadnjih sej sklenil, izdati v spomin na kralja Petra Osvoboditelja zlate novčance s kraljevo sliko.

* **Prevoz Supilovega pepela.** Iz Splita se poroča, da je brat velikega jugoslovanskega politika Frana Supila, veliki župan dr. Supilo, ustanovil te dni v Cavtatu odbor za prevoz pepela Frana Supila v Cavtat. Supilo je, kakor znano, umrl med vojno leta 1917. in je bilo njegovo truplo vpeljeno v londonskem krematoriju.

* **Vpokojen železniški policijski komisar.** «Pravda» poroča, da je ministrstvo za notranje zadeve vpokojilo komisarja zagrebske železniške policije zaradi nemarnosti in nepazljivosti v službi, ker se je samo vsled njegove malomarnosti posrečilo pobegniti iz Zagreba komunistu Kostu Novakoviću. Istočasno je uvedena proti njem sodna preiskava.

* **Krasno vreme v Dalmaciji.** Dalmatinski listi javljajo, da je po velikih burjah in snežnih viharjih nastopilo na vsej obali krasno spomladansko vreme. Temperatura znaša že dan nad 10 stop. C.

* **Dvignjenje potopljenih ladij iz Save.** Donave in Drave Ministrski svet je izdal neki nemški družbi koncesijo, da dvigne iz Save, Drave in Donave vse vlačilce in ladje, ki so bile potopljene med vojno. Polovica ladij bo pripadla družbi, polovica pa naši državi, ki vrh tega ne prevzame nobenih novčanih obveznosti.

* **Newyorški «Narodni List» propadla.** Na radost vseh pravih domoljubov je z novim letom prenehal izhajati «Narodni list» v New Yorku, katerega je izdal hrvatski odpadnik Frank Zotti. Zavedno jugoslovansko delavstvo v Ameriki je Zottijev list nazvalo «narodni strup». Zotti je imel tudi svojo banko, v kateri je zmanjkalo 700.000 dolarjev delavskega denarja.

* **Gradnja dveh hotelov v Zagrebu.** Močan konzorcijski zagrebskih bank prične tekom letošnjega leta z gradnjo dveh novih hotelov in sicer hotela «Esplanade» in «Hotel Commercial» v neposredni bližini državnega kolodvora. Hotela sta v prvi vrsti namenjena potujočim trgovcem. Za gradnjo je na razpolago glavnica 120.000.000 kron.

* **Za župana v Spodnji-Iđriji** je bil izvoljen slovenski narodnjak, posestnik Valentin Grošelj. Komunistična manjšina se je vzdržala glasovanja.

* **Čudne razmere na italijanskih železnicah.** Iz Sv. Lucije na Goriskem poročajo o naslednjem predpustnem dogodku: Dne 9. februarja je čakalo na tukajšnjem kolodvoru mnogo potnikov na prihod vlaka iz Podbrda. Vlak je pravočasno privozil, potniki so izstopili, vlak pa se je odjedal par sto metrov dalje, da se preskrbi s potrebno vodo za stroj. A kako smo oostmeli, ko je vlak mahoma zapustil postajo in se odjedal proti Gorici, pustivši na postaji vse potnike, vlakovodjo in sprevovalnike. Postajenačelnik je takoj telefoniral na postajo Avča, naj se vlak vrne v Sv. Lucijo po potnike in sprevovalnike. Čez dobro uro se je vrnil vlak in s poldrugurno zamudo smo se potem odjedali proti Gorici. Predpust vpliva tudi na naš železniški promet.

* **84.000 kron preveč** je izplačal te dni blagajnik Prve hrvatske štedionice v Zagrebu neki stranki. Opazil je svojo zmoto šele pri obračunu. Naznanil je zadevo sicer takoj policiji, vendar pa so poizvedovanja zelo otežkošana, ker ima osebe ni znano. Domneva se, da je bil neki Italijan.

* **Vaška tragedija v Sv. Jerneju nad Muto.** Dodatno k našemu poročilu o veliki tragediji, ki se je odigrala v neležlo na prispustni veselici v Vrbanjakovi gostilni v Sv. Jerneju nad Muto, se nam še poroča, da je po nesreči težko ranjeni posestnik Ivan Vrbanjak v mariborski bolnici že podlegel za poškodbo, mladosti, ki ga je ranil in potem iz obupa ustrelil še samega sebe, pa je posestnikov sin Fran Orlić iz Sv. Treh kraljev pri Marenbergu.

* **Tihotapeci na delu.** V bližini vasi Martinjak na Notranjskem sta orožnika Andrej Polajnar in Jakob Svet ustavila večjo tolpo tihotapev, od katerih je eden ustrelil proti orožnikom, pa k areti ni zadel. Tihotapeci so nato pobegnili ter pustili na mestu devetnajst volov, katere sta orožnika izročila carinarici na Raketu.

* **Podgana obgrizla otroka.** V Splitu se je dogodil tragičen slučaj v hiši policijskega uslužbenca Mate Eterovića. Ko sta zakonca mirno spala, popela se je podgana na otroško posteljo ter obgrizla šestmesečnemu otroku nos, ustnice in lica. Otrokov obraz je popolnoma pokrašen. Nesrečno dete so prepeljali v bolnico.

* **Ženska noč v Mariboru.** V pretekli noči je bilo aretiranih v Mariboru 5 žensk in noben moški, in sicer ena blazna, ena gluha in ena zaradi potikanja in razgrajanja. Najhuje med vsemi je bila Ana Flucher, kateri je v gostilni pod Dravskim mostom zlezal alkohol v glavo in nogo in se je temu primerno tudi obnašala. Gostilničar jo je vrzel na cesto, nakar je prišla klicati na pomoč in jo je stražnik odvedel na policijo, kjer je bila obsojena na tri dni zapora. Vrhutega se bo morala zaradi pozivanja k uporabi zagovarjati tudi pred sodiščem.

* **Celjska policijska kronika.** Dne 16. febr. je bila aretirana sluginja Kristina Pahole, ki je ukradla trgovki Mariji Reil 4 svilnate robe, vredne 2400 K. — Mešetar Alojzij Koe je napravil v hotelu pri «Belem volu» 215 K ceha, si vrhutega izposodil še od sobarice 200 K in

potem zginil. — Brata Gjuro in Mijo Gjumbrek sta bila aretirana, ker sta osumljena, da sta ukradla natakarku Andreju Korenu v Zidanem mostu 500 kron in obleko, v čakalnici III. razreda pa neko žensko torbico, v kateri je bilo 1800 K denarja.

ZAPLENJENO ZLATO.

Od Sv. Ane pri Sušaku so poročali te dni, da so neki tihotapeci iztuhotapili 12,5 kilograma zlata, pri čemer pa jih je zasledila obmejna straža.

«Primorske Novine» objavljajo o zadevi naslednje podrobnosti: Dne 3. t. m. sta odvetnik dr. Vanja Potočnjak iz Novoga in Silvij Rubinić z Reke, odpotovala z avtomobilom iz Novoga, kjer imata svoje posestvo. Za spremeljalec sta najela nekoga obmejnega vojaka, ki navadno spremlja avtomobile, ki gredo preko demarkacijske črte. Ta spremeljalec pa je opazil, da sta potnika vzela v avto precej zlata. Ko je avtomobil dospel na demarkacijsko črto pri Sv. Ani, je spremeljalec pozval še dva obmejna vojaka ter pozval potnika, naj greste z njim v pisarno službojočega uradnika. Sicer sta se nekoliko obotavljala, a končno sta se pokorila pozivu. Na dvorišču sta spustila zlato na tla, hoteli rešiti sebe in zlato. Vojaki pa so opazili maneuver, aretirali potnika ter zaplenili zlato.

Obave

ČAJANKA ŽENSKEGA TELOVADNEGA DRUŠTVA. V soboto dne 18. t. m. ob pol 21. uri zvečer se vrši «Čajanka» ženskega telovadnega društva v Ljubljani v Kazinski dvorani, na katero vabimo tem potom prijatelje društva, ker se posebna vabila ne bodo razpošiljala. Na večeru nastopita člana kraljevega narodnega gledališča, gospa profesorica Poljakova in gospod Daneš ter svira godba Dravske divizijske oblasti. Čajanke so bile po svojem družabnem značaju v pretekli sezoni piav priljubljene in se nadejamo tudi letos lepega obiska.

SOKOLSKO DRUŠTVO V SODRAŽICI priredi v nedeljo dne 19. t. m. plesni venček v gostilni pri br. Fajdigi. Začetek ob osmih zvečer. Igra društveni tamburški zbor.

VELIKO PREDPUSTNO VESELICO s plesom, petjem in šaljivimi prizori priredi v nedeljo dne 19. t. m. prostovoljno gasilno društvo v St. Vidu nad Ljubljano v Cebavovi dvorani. Začetek ob štirih popoldne.

* **Poročilo se je v četrtke v Celju** tamonjšni brivec g. Koštomaj Franc z gšč. Martin Rezl.

* **Kolo jugoslovanskih sester v Ljubljani** ima svojo izredno in važno sejo v torek dne 21. t. m. ob štirih popoldne.

* **Društvo stanovanjskih najemnikov** za Slovenijo v Ljubljani opozarja, da se vrši prihodnja javna odobrova seja v sredo dne 22. februarja t. l. ob 20. uri v mali dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije, Sv. Petra cesta št. 12, pritrlično, desno. Člani-brezstanovniki se pozivljajo, da se čimprej zgledajo v društveni pisarni.

* **III. Umetniški večer** nočoj ob 8. zvečer v Mestnem domu. Večer bo otvoril pesnik Anton Podbevšek s svojim govorom «Raketa iz svetovne norišnice», nakar bo recitirala gšč. Stefanija Ravnikar svoje črtice. Tone Seliskar pa bo recitiral svoje izbrane pesmi. Dvorana bo topla zakurjena.

* **Srbohrvatski učni tečaj** priredi izobraževalno društvo «Bratstvo» v Ljubljani. Z vpisovanjem se je že v sredo pričelo, s podukom pa se prične danes, v soboto, točno ob pol sedmih zvečer v šoli na Grabnu. Podučevanje bo brezplačno in vsakomur dostopno ter se bo vršilo vsako sredo ob pol sedmih do pol osmih zvečer. Podučuje srbsko učiteljstvo. Danes se sprejemajo še novi učenci.

* **Olepevalno društvo v Celju** je na svojem običnem zboru dne 14. t. m. izvolilo za predsednika zopet okrajnega komisarja, g. dr. Ivo Šubica.

* **Slovenska dijaška zadruga v Brnu** se zahvaljuje vsem onim, ki so z denarnimi prispevki olajšali komu stanje slovenskega dijaštva v inozemstvu in ga podkrepili v zavesti, da omladina, za katero stoji taka rodoljubna javnost, ne sme omagati v borbi za boljšo bodočnost.

* **Veledušen dar.** Prejeli smo: Podpisnik se gospodu Jakobu Pošingerju, trgovcu v Mariboru, na poslanem daru v znesku 10.000 kron najlepše zahvaljujemo. — Koroški akademiki v Zagrebu.

* **Najdeni predmeti.** V dramskem gledališču ljubljanskem so našli nanosnik in prstan. Oboje je na razpolago pri gledališkem mojstru g. Lebnu Istotani.

* **Opozorjamo vse p. n. trgovce** in tobakarne na današnji oglaš Ciril in Metodovih vžigalnic na začetni strani, ki jih proročamo. Noben trgovec in nobena tobakarna ne sme biti brez njih! Konsumentje, zahtevajte edino le to vrsto!

Sokolski vestnik

Sokolska župa v Celju ima v nedeljo dne 19. t. m. svoj občni zbor.

Spominjajte se naših obrambnih društev!

Darujte za Jugoslovansko Matico, za Društvo sv. Cirila in Metoda in za Gospodarski Zvon!

PROMETNE OMEJITVE.

Inšpektorat državnih železnic v Ljubljani objavlja:

1.) Sprejemanje in odpošiljanje vsakovrstnega tovarnega blaga na vseh postajah in za vse postaje, kakor tudi v tranzitu, je ponovno ustavljeno do vstevši 20. t. m. preko vseh prog zagrebske direkcije. Sprejemati in odpošiljati se sme le režijski premog in vojaško blago.

Potniški in prtljažni promet pa je na vseh progah zagrebske direkcije povsem vzpostavljen.

V krajevnem prometu na progah inšpektorata Ljubljana, torej v Sloveniji, ni nikake prometne omejitve.

2.) V območju subotičke direkcije je do nadaljnjega ukinjen celokupni brzovozni in tovrni blagovni promet. Sprejemati in odpošiljati se smejo ekspresne pošiljke do 250 kg teže, brzovozno kosovno blago do 250 kg teže na tovrni list, toda isti pošiljatelj sme istemu prejemniku poslati dnevno le po eno pošiljko. V vrzovnih nakladah je dovoljeno sprejemati in odpošiljati le brzopokvarljiva živila, režijske, državne in vojaške pošiljke. Če sprejete in medpotne pošiljke smejo izteči.

V območju direkcije Subotica je potniški promet vzpostavljen na vseh progah razen proge Apatin-Senta in Feketić Seč-Kula, kjer je celokupen promet še nadalje ukinjen.

3.) Zaradi snežnih zametov na progah sarajevske direkcije je do nadaljnjega ustavljeno sprejemanje in odpošiljanje vsakršnega blaga za te proge preko Bosanskega Broda.

V območju direkcije Sarajevo je odprt potniški promet točno do na progi Brod Sarajevo-Gruž, dočim je na drugih progah še vedno ukinjen.

— **Poročilo z živinskega trga.** Iz Zagreba poročajo: Na živinskem tržišču je tendenca naraščanja cen. Razlogi tega leže v pospešenem izvozu naše živine v inozemstvo in v padanju kupovne moči našega denarja. Cene živi živini in mesnim izdelkom so poskočile tekom enega meseca za okoli 30 odst. Za živo živino se je plačalo tekom preteklega tedna (za 1 kg): pitani prvovrstni volli 40 do 42 kron, drugovrstni volli 31 do 32 K, krave 12 do 15 K, prvovrstne svinje 52 do 54 K, srednje svinje 50 do 51 K. Za mesne izdelke se je plačalo (1 kg): mast 80 do 82 K, suha slanina 82 K, nasolana slanina 74 K, svinjsko meso 62 do 65 K. To so proizvodne cene.

— **Na mariborski živinski sejem** dne 14. febr. je bilo prignano: 7 bikov, 180 volov, 250 krav, 5 telet, 4 konji. Cene (za kg žive teže): debeli voli 26 do 32 K, poldebili plemenski voli in biki za klanje 18 do 25 K, krave za klanje 20 do 25 K, plemenske krave 18 do 20 K, krave za klobasarje 13 do 16 K, mlada živina 18 do 20 K, teleta 15 do 23 K.

— **Z novosadskega žitnega trga** dne 16. febr.: Pšenica notira 1707 K, ječmen 1230 K, koruza 1290 do 1310 K, franko vagon. 1300 do 1330 K, moka št. 0 23 do 23.50 K, št. 2 22 do 22.50 K, krušna moka 20 do 21 K, otrobi 930 do 950 K. Tovorni promet se odpre dne 20. febr.

— **Obracun starih dolgov s Češkoslovsko.** Pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani se je vršila včeraj pod predstvom dr. I. Hacinca, ravnatelja Prve hrvatske štedionice in delegata generalnega inšpektorata ministrstva financ v Beogradu, anketa interesov glede obračuna dolgov in terjatev, ki se glasijo na stare avstrijske krole, s češkoslovanskimi državljani v zmlus sporazuma, ki je bil dosežen lani novembra meseca z našimi delegati v Pragi.

— **Deputacija obrtnikov in trgovcev** pri finančnem delegatu. Delegat ministra financ dr. Šavnik je sprejel včeraj deputacijo obrtnikov in trgovcev, ki so mu izročili resolucije, ki so bile sprejete na javnem obrtniškem shodu v Mestnem domu. Deputacija je prosila, da bi se posušilo delo davčne odmere, ker zelo mučno vpliva na trgovske in obrtniške kroge, la se sedaj, po preteku treh let predpisujejo davki, ki so svojočasni dohodki te davno konzumirani in investirani. G. delegat je deputaciji zagotovil, da bo vpeljeval izražene konkretne želje in podpiral delo davčnih komisij. Člani komisij pa morajo vplivati na davkoplačevalce: da predložijo pravilne davčne napovedi.

— **Brezobrestna državna posojila** za obrtnike in industrialce. Ministrstvo trgovine in industrije razanjanja, da mu je ministrstvo za kmetijstvo in vodo dalo od čistega dobička državne razredne loterije vsoto 332.093.01 dinarjev na razpolago. Ministrstvo trgovine in industrije želi z večjim delom te vsote pomoči obrtništvu in industriji s tem, da na pet let dá posojila brez obresti, v roku petih let pa se ima posojilo vrniti. Prvenstveno pravico do tega posojila imajo: 1.) oni, ki jim je potrebno, nabaviti kakšne moderne stroje in strojno orodje za svoje obrate, in 2.) oni, ki uvedejo nov način dela, ki so ugledni mojstri ali ki uvedejo novo obrt ali industrijo, ki doslej še ni obstajala. Rok za prijave za posojilo se postavlja do dne 15. marca.

— **Prepovedan izvoz našega denarja** v obmejnem prometu za plačanje davkov itd. V obmejnem ozemlju, posebno na meji proti Madžarski, so v zadnjem času začele inozemske finančne oblasti našim dvoposelnikom (dvovalutnikom), ki imajo del svojih zemljišč v inozemski obmejni coni, predpisovati davek v naši valuti, obenem se tudi zahtevale plačilo

tega davka v dinarskih in dinarsko-francoskih bankovnih. Neglede na to, da inozemske oblasti nimajo pravice predpisovati in zahtevati od naših državljanov davek na zemljišča in posestva v naši valuti, se na ta način izigravajo določbe o prepovedi izvoza naših bankovcev. Zato je Generalni inšpektorat brez izjeme prepovedal prenos našega denarja v inozemstvo v obmejnem ozemlju. Od tega so izvzete samo vsote, katerih prenos je dovoljen v potniškem prometu (do 8000 francoskih frankov in vsaki mesec do 3000 dinarjev za vsakega potnika). Seveda je prepovedan tudi izvoz drugih valut.

— **Zagrebski veliki sejem.** V Zagrebu se bo, kakor znano, vršil od dne 3. do dne 15. junija veliki sejem. Na velikem sejmu morejo razstaviti vse stroke industrije, obrti in agrarnega proizvodstva, kakor tudi veletrgovina. Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani je bilo poslano večje število tiskovin, nanašajočih se na ta sejem. Tiskovine so zanimive, to so na zbornični pisarni na razpolago.

— **Novo industrijsko podjetje v Sloveniji.** V Smolniku pri Rušah je začela poslovati nova jeklarina «Kolumbus», last Otmarja Bablerja.

— **Podatki o polomu Italijanske eskomptne banke.** Iz Rima poročajo: Rimska sodna komora je objavila prve avtentične podatke o polomu Italijanske eskomptne banke (Banca di Sconto). Stanje banke dne 1. decembra 1921 je bilo sledeče: aktive 4.622.000.000 lir, pasive v znesku 5.916.000.000 lir; torej znaša primanjkljaj 1.294.000.000 lir. Delniška glavnica in rezervni fond sta popolnoma propadla.

— **Madžari kupujejo les za kurjavo** na Sedmograškem. Iz Budimpešte poročajo: Budimpeštanski lesni trgovci so stopili v kupčija pogajanja s sedmograškimi lesnimi producenti in vrhu nakupa večje množine lesu za kurjavo. — Kakor je iz tega razvidno, je češkoslovanski les madžarskim lesnim trgovcem, ki so do sedaj kupovali največ v Češkoslovanski, postal predrag.

— **Polovično izplačilo za avstroogrške bankovce** s ponarejenimi češkoslovanskimi žigi. Češkoslovanska vlada je sklenila, da se dan lastnikom a-o. novčanic s ponarejenimi češkoslovanskimi žigi 50 odstotkov nominalne vrednosti.

Borza

Zagreb, devize: Berlin ček 154.50 — 155, Bukarešta 246, Milan 1485 — 1500, London 1346 — 1346.75, Pariz 2665 — 2680, Praga 583 — 588, Švica 6015 — 2680, Dunaj 5 — 5.10, Budimpešta 47.50 — 6030, Dunaj 5 — 5.10, Budimpešta 47.50 — 48.50; valute: dolarji 303 — 304, avstrijske krole 5.20 — 5.30, rublji 23.50 — 26, napoleonidori 1160 — 1180, marke 153, leji 238 — 241, turške zlate lire 1200.

Banka za Primorje 700. Trg. obrtna banka 285 — 290. Brodska banka 370 — 375. Eskomptna banka 785 — 790. Jadranska banka 1150 — 1170. Jugoslovanska banka 492 — 495. Ljubljanska kreditna banka 920 — 925. Slavenska banka 515 — 520. Prašedionia 5500 — 5520. Rečka pučka banka 492 — 500. Slovenska eskomptna banka 625. Srpska banka 725 — 730. Slavonija 685 — 690. Union 2750 — 2800. Dubrovačka paropl. družba 5200 — 5600, Ljublj. strojne tovarne in Ilvarne 885.

Beograd, valute: dolarji 75, marke 39, leji 61, napoleonidori 280; devize: London 336, Pariz 1505, Praga 147, Dunaj 1.26, Berlin 38.80, Milan 375, Budimpešta 12.15.

Praga, devize: Berlin 25.85 — 26.63, Curih 1030.50 — 1034.50, Milan 255.50 — 257.50, Pariz 457.50 — 459.50, London 229.50 — 231.50, Newyork 52.50 — 53.50, Beograd 67.87 — 68.87, Sofija 35.22 in pol — 36.02 in pol, Dunaj 0.75 tri četrtine — 0.95 tri četrtine, Varšava 1.22 in pol — 1.82 in pol, Budimpešta 7.82 in pol — 8.42 in pol; valute: nemške marke 25.85 — 26.65, švicarski franki 1025.50 — 1029.50, lire 252.50 — 254.50, francoski franki 454.50 — 456.50, funti 228.50 — 230.50, dolarji 52.25 — 53.25, dinarji 64.87 — 65.87, levi 33.97 in pol — 34.77 in pol, avstrijske krole 0.75 tri četrtine — 0.95 tri četrtine, poljske marke 1.22 in pol — 1.82 in pol, madžarske krole 7.82 in pol — 8.42 in pol.

Curih: Berlin 2.55, Newyork 5.13, London 22.32, Pariz 44.47, Praga 9.67, Budimpešta 0.79, Zagreb 1.65, Varšava 0.15, Dunaj 0.14, avstrijske žigosane krole 0.08.

Dunaj, devize: Zagreb 19.98 — 20.02, Beograd 79.90 — 80.10, Berlin 30.97 — 31.03, Budimpešta 9.73 in pol — 9.76 in pol, London 269.90 — 270.10, Milan 269.90 — 297.10, Newyork 62.48 — 62.52, Pariz 539.80 — 540.20, Praga 117.72 — 117.78, Sofija 39.35 — 40.05, Varšava 1.78 in pol — 1.80 in pol, Curih 121.75 — 121.85; valute: dolarji 61.73 — 61.77, levi 37.95 — 38.05, funti 263.90 — 264.10, francoski franki 536.80 — 537.20, lire 295.90 — 296.10, dinarji 79.30 — 79.50, poljske marke 1.75 — 1.77, leji 49.25 — 49.35, švicarski franki 1199.75 — 1200.25, češke krole 117.22 — 117.28, madžarske krole 9.93 in pol — 9.96 in pol.

Berlin: London 886.60 — 888.40, Newyork 204.29 — 204.79, Pariz 1793.20 — 1796.80, Švica 4005.95 — 4014.05, Dunaj 5.58 — 5.62, Praga 382.60 — 383.40, Budimpešta 31.16 — 31.24, Sofija 135.60 — 135.90.

Devetstopetnajsto

Tragedija naroda.

«Drugi dan je odhajal z vlakom mnogo imenitnejši popotnik. Bil je to mlad diplomat iz ministristva zunanjih zadev. Čeprav temperatura se ni zahtevala, je bil zavrt v kožuh ter je skrival svojo glavo v zelo visokem vratniku, smehljajoč se le toliko, da je kazal dvoje slabih zob. Dasi je bil navadni uradnik administrativnega oddelka in jo je gotovo mahnil v Solun, da čimprej zapusti meje domovine, nad katero se zbirajo težki oblaki, je vseeno s presekanimi besedami, kratkimi odgovori, v tem kolikor mogoče oponašajoč Pašiča, poskušal oviti svoje potovanje v Solun s koprotno tajinstvenosti. Zamišljeno, v odmerjenih korakih je stopal pred vozom gori in doli, kakor človek, ki je komaj rešil glavo od težkih diplomatskih skrbi in poslov. Toda on je prihajal od studenca, kjer je lahko, bodisi na hodniku, če že ne v pisarni slišal kaj več, česar mi ne vemo in si s tem pridobil naše zaupanje.

«Kar se tiče Bolgarov... hm... resnično... lahko se reče, oni mobilizirajo. To pa za enkrat — po gotovih vesteh — še ne pomeni vojne! Tako odgovarja diplomat administrativnega oddelka če ga kdo vpraša o bolgarski mobilizaciji, ko koraka tako odmerjeno po peronu ter ga spremlja gruča novic žejnih.

«Toda oni mobilizirajo proti nam, na naši meji?»
«To je resnica... v ostalem, hm... fakta ne moreš pobiti, a mobilizacija ne pomeni še vselej vojne. Bolgari imajo gotove zahteve... trdovratno zahtevajo zastavo za svojo nevtralnost in to je, kako bi rekel, poslednji smisel njihovih zahtev, ali kakor bi dejali Francozi argument armée. Z drugimi besedami politična mobilizacija. — Da, nekaj takega... maneuver, ki spravi zopet na dan bolgarske zahteve in... dejstvo, da prepiča o pravičnosti teh zahtev tudi zavezniške... da, da, nekaj takega...»

«A kaj, če se jim ne izpolnijo zahteve?»

«Med odklonitvijo njihovih zahtev in vojno je pa še nekaj... da pred orožjem govori še diplomacija. Zavezniški diplomati iz Sofije zatrjujejo, da Bolgarija nikakor ne napade Srbije. V ostalem so knez Trubeckij in sam Sir Charles de Grass ter gospod Bopp — mladi diplomat navaša še nekoliko nižjih diplomatskih imen s čimer preračunano vzbuja še večjo pozornost — «ne samo uverjeni, temveč govore celo o dobrih namerah Bolgarov.»

«A kaj, če se diplomacija prevrta?» — pristavi oni kavarniški pesimist, ki se tudi na peronu ne more vzdržati, da ne pokvari lepega vtisa take čisto diplomatske izjave. Ustnice mladega diplomata se tiho nasmehnejo in blažen pomilovalni nasmeh odseva iz njih, na to trško slakuto, ki se drzne dvomiti o moči diplomacije.

«Tako popoln diplomat, kakor je knez Trubeckij,» prične z glasom učitelja, ki z avtoritativno dobrohotnostjo nateguje ušesa nepazljivca učenca, «se lahko prevrta v kakšni politični prognozi... da, to bi se še moglo dopustiti, a ne more se prevarati v dejstvih, katere pozna. V ostalem ne izostanejo tudi zavezniški ter izvrše v odgovor bolgarski demonstraciji svojo protidemonstracijo. Ne poteče dan ali dva, pa dospe zavezniška vojska iz Soluna v Niš...»

«V Niš?» smo vzkliknili.

«Da», pristavi diplomat administrativnega oddelka, dobro se zavedajoč veličastnega vtisa svojih besedi. «Da! Gospod Bopp je o tem že službeno obvestil vladu. Za prvo silo pride en frontni francoski polk, katerem slede drugi angleško-francoski... Polk odide na vzhodno mejo, kar bo pomenilo, da srečajo Bolgari takoj pri prvem prekoračenju meje ne samo Srbije, temveč vse zavezniške.»

«Torej vendar pridejo!» vzklika pesimist in njegove oči zažare zdaj prvič v ognju vere in zaupanja.

Ni še odšel vlak, pa se je po vsem mestu raznesla vest, dobrodejna, kakor lahni dežek po težki soparici, da prihajajo zavezniški v Srbijo. Objela je najprvo najbližjo bližino kolodvora, pa je nato kakor poplava ali požar planila v mesto v

najskritejše kotičke predmestja. Spočetka se je le šepetalo in prišepetavalo, nato govorilo glasno, a naposled mogočno vzklikalo.

Ljudje so se v čudnem razpoloženju pričeli poljubovati, stiskati drug drugemu roke kar sredi ulice, pozdravljati jasnihi oči in pokonci glave.

«Zavezniški prihajajo!»

«Z Marne prihajajo!»

«Veste, kaj to pomeni? To se pravi, da nam je Evropa prvič v življenju zaupala in postala naš resnični zaveznik!»

«Samo, da jih pride mnogo, čimveč!»

«Ne, dovolj je en sam bataljon. En bataljon Francozov in Angležev.»

«Kaj nam pomaga to?»

«Mnogo, mnogo bi pomagalo to!»

«Njim že, da si uteše svojo zavezniško vest, a nam...»

«Dovolj je, če vam pravim, en sam bataljon!» trdi navdušeni gost kavarne, ki naroči gofovo danes pivo «za vse». «Ena sama bolgarska puška naj na naši fronti ubije samo enega Francoza in Angleža, pa boste videli! V Evropi ne pripisujejo balkanskemu mesu nikake cene. Mi lahko poginjamo tu doli kakor hočemo, vse to jih ne gane, da, še opravičili bodo morda Bolgarijo za njeno početje. Naj zvedo torej tudi oni, a ne v teoriji, temveč s pokanjem pušk. Boste videli, kako bodo tedaj vse drugače mislili. Vidite, take pomoči nam je treba!»

Posamezniki, ki se niso zadovoljevali samo s tem, kar se je iz kolodvora sprostilo v trg, so odhiteli k načelniku, da jim njegov telefon potrdi in izpopolni vesti. Ta je resnično potrdil, da je dobila vlada že službeno obvestilo. Vse drugo nam je razodel načelnikov telefon: zvedeli smo, da zapoveduje četam, ki prihajajo v Solun, general Baillou; baza francoskega podjetja bo v Skoplju, od tod odidejo čete v Niš, kjer bodo na razpologo za vse fronte. Obenem se nam je sporočalo, da že kitijo Niš srbske in zavezniške zastave, kjer pripravljajo v nepopisnem razpoloženju sijajen sprejem zaveznikom.

(Dalje prihodnjič.)

OBČNI ZBOR ZVEZE ORGANIZACIJ
MAGISTRATNIH USLUŽBENCEV V
LJUBLJANI

se je vršil v četrtek ob 6. uri popoldne v dvorani mestnega magistrata. Ob skoraj polnočevini udeležbi magistratnih uslužbencev je otvoril predsednik dr. Fux občni zbor povdarjajoč, da je razpravljati magistratnim uslužbencem predvsem o dveh važnih vprašanjih, ki so v najostrejši zvezi z eksistenco uslužbencev, t. j. o današnjem gmotnem položaju uslužbencev in o vprašanju nove službene pragmatike, ki je s tem v najostrejši zvezi. Spomnil se je pri tem državnih uradnikov, ki stoji sredi budnega boja za svojo eksistenco, ter izjavil, da bodo mestni uslužbenci stali vedno solidarno z njimi v boju za njihove pravice, ki so tudi naše. Povdaril je pri tem, da je dolžnost občine, da svojim uslužbencem izboljša njihovo stanje in da ne čaka pri tem na državo.

Nato je referiral o današnjem gmotnem vprašanju mag. svetnik Govekar, poudarjajoč zlasti, da gmočno vprašanje uradništva ni prav nič politično, temveč edino krušno. S številkami je jasno dokazal, da ima danes uradnik VI. razreda pri tej plači v gospodinjstvu mesečni prihranek 1079 kron — a še to brez oblike in drugih potrebnih stvari. Dalje je referiral o gmotnem vprašanju še g. Igljič, ki je tudi s številkami dokazal, da ne more noben uslužbenec pri današnjih plačah živeti brez dolgov. Predsednik dr. Fux je omenjal še stanovanjsko budo mnogih mestnih uslužbencev, od katerih so zaradi nezdružljivosti stanovanj mnogi nevarno obboleli.

Sprejete so bile nato resolucije, ki pozivajo meročajne faktorje, da odpomorejo čimprej bedi mestnih uslužbencev tako v gmotnem kakor v stanovanjskem oziru.

Dalje je referiral dr. Letnar o narerti nove pragmatike in o delu pragmatične komisije. Po referatu, ki so ga uslužbeni vzeli z velikim odobravanjem na znanje, je bila sprejeta resolucija, v kateri se občinski svet pozivlje, da čimprej reši vprašanje pragmatike. Navzoči načelnik personalno-pravnega odseka, g. občinski svetovalec Tavčar je nato pojasnil današnji položaj ter poudarjal voljo občinskega sveta, pomagati uslužbencem iz današnje bede. S pozivom na solidarnostno delo je nato predsednik zaključil občni zbor.

Za nadaljnje leto so bili izvoljeni kot funkcionarji Zveze sledeči gg.: predsednik dr. Riko Fux, podpredsednik svetnik Govekar, tajnik Viktor Čuha, blaginjak Igljič ter zastopniki vsake organizacije.

Odgovorni urednik Vit. F. Jelenc.
Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra».

Priporočamo

knjige za mladino:

Ilika Waschtelova, Pravi ljubi. Z večbarvnimi slikami. Vez. 40 K, po pošti 2 K več.
Habitert - Barli, Bob in Tedl. Povest s slikami. Broš. 24 K, vez. 32 K, po pošti K 3.— več.

Čika Jova Zmaj-Gradnik, Kalamandarija. Otroške pesmi. Vez. 16 K, po pošti K 150 več.

Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Prešernova ulica, nasproti glavne pošte.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 17. februarja 1922

Ljubljana 306 m nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana	7.	734.7	-3.7	brezvetra	megla	1.2
Ljubljana	14.	734.8	-0.3	jug. vzh.	del. obl.	—
Ljubljana	21.	734.8	-2.8	sev. vzh.	pol. obl.	—
Zagreb	7.	762.2	-6.0	brezvetra	megla	—
Beograd	7.	762.7	-10.0	jug. vzh.	sneg	—
Budaj	7.	762.6	-2.0	sev. zap.	del. obl.	5.0
Praga	7.	—	—	—	—	—
Inomost	7.	761.3	1.0	brezvetra	oblačno	12.0

V Ljubljani barom. stan., temperatura nižja. — Sonce vzhaja ob 7.03, zahaja ob 17.28

Mali oglasi

stanje do 20 besedi 5 Dn., vsaki naslednjih 5 besedi 1 Dn. — Trgovski oglaš. doplačilo, odpremljeno do 20 besedi 5 Dn., vsaki naslednjih 5 besedi 2 Dn. — Plača se naprej. (Lahko tudi v črnih.) Na vprašanje se odgovorja, ako je vprašanje priloženo znanke se odgovor.

Iščete

Iščete se delavce, 419

izurjen v barvarski stroki, ali delavec, ki bi imel veselje izučiti se v barvarstvu. Neženjeni imajo pre noš. Ponudbe na M. Pirc, Kranj.

Prodajalka

specerijske stroke, so išče za neko podružnico v mestu. Vs. oskrba v hiši. Ponudbe na upravo «Jutra» pod št. 31/a.

Trgovski sotrudnik

detailist, starejša moč, se išče za neke specerijske trgovino v mestu. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe na upravo «Jutra» pod št. 30/a.

Knjigovodja

(bilancist), starejša moč, se išče za neko veletrgovino z deželnimi pridelki v m-stu. Ponudbe na upravo «Jutra» pod št. 29/a.

Stanovanja

Sobe s hrano 415

ali brez hrane pod najboljšimi pogoji vzame gospodična takoj. Ponudbe pod «Oddam dobro» na upravo «Jutra».

Prodajam

Proda se:

2 ženski zlati uri; 2 ženska obeska, en zlat, en platin; 1 moški zlat obsek za uro; 1 moška cigar. doza, srebrna; 2 daljnogleda «Zeis-Jena», 6 X; 1 fotografaparat «Nettel», 9 X 12; 1 trocarka, brezpetelinka z daljnogledom «Kables», 2 1/2 X in 100 patrpn. Ogleda se pri g. F. K. Kaiser, puškar, Ljubljana, Selenburgova ulica. 376

Bas na lok,

dobro ohranjen, se prodaja. Cena po dogovoru. Ponudbe na upravnistvo «Jutra» pod št. 82/a. 417

Neprepitizine

Enodružinska vila

v Ljubljani, o iroma v najbližji okolici, se kupi. Ponudbe je poslati pod «Stanovanje 382» na upravnistvo «Jutra». 382

Dopisovanje

Trgovski sotrudnik

v starosti 36 let, ima 60.000 kron gotovine, pozneje 120.000

kron, želi znanja z gospiro ali vdovo brez otrok, ki bi imela trgovino ali gostilno. Ponudbe na upravo «Jutra» pod št. 22/6. 416

Mlad gospod 28a

že i znanja z gospodično veselo narave, neomadežane preteklosti, stare ne u 23 let, ki bi ila pri ravljena stopiti z njim v korespondenca ali na ž. lo t koj osebo znanstvo. Ženitev ni izkl učena. Odgovarja se le na resne ponudbe in če le mogoče s sliko. T. nost zanjajčna. «Bodočnost», uprava «Jutra».

Razno

Odkod pa prihajaš

bratce tako vesel in dobro razpoložen? Iz vinotoča pri Fridrihu v Ljubljani, Mestni trg 13. Tam dobiš izborni kapl ieo. Na pustno nedeljo smo vsi na špehovko povabljeni. 409

Krasna vila 413

v lepi legi in z velikim vrtom v Ljubljani in dve večji hiši so na prodaj. Pojasnila se obo v pisarni Prvega društva hišnih posestnikov, Selenburgova ulica št. 5/1, od 4. do 6. ure zvečer.

Razpošiljalna

„Slovenski bombaž“
za pletenje
znamke „Jagnje“
v vseh lidojih barvah in vsake debelosti.

Jamski les

od 10 do 20 cm debelosti in od 3 do 7 m dolžine franko vagon kranjske postaje se kupi vsaka množina. Ponudbe z navedbo cene in dobavnega roka na Sentjanški premogokop, Krmelj, Dolenjsko

Trgovski potnik.

Veletrgovina vina sprejme dva trgovska potnika, odnosno zastopnika. 412

Nastop takoj po dogovoru.

Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja, zahtevo plače itd. je vposlati do 28. t. m. na upravo „Jutra“ pod „Veletrgovina vina 24“.

Javljam v svojem in v imenu svojih sester Angele Karba in Mitke Zimič žalostno vest, da je umrla naša dobra nepozabna mati, ozir. babica in tašča, gospa

Alojzija Karba

posestnica v Ljutomeru

dne 16. t. m.

Pogreb se vrši v soboto dne 18. t. m. ob 3. uri popoldne istotam.

V Kamniku, dne 17. februarja 1922.

Dr. Rihard Karba.

422

Kupi se

10.000 m³ prvovrstnih bukovih drv.

Ponudbe z navedbo cene franko vagon imenom navedene oddajne postaje in dobavnega roka je vposlati do 4. marca na naslov:

Vodstvo za preskrbo drv v Ljubljani, Turjaški trg št. 1.

Jadranska banka

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge v ože pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb, Wien, Opatija, Zadar, New-York, Frank Sakser, State Bank.

Poslovne zveze z vsemi večjimi mesti v tu- in inozemstvu.